

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 fittal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

ezimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A kolozsvári második tenyészállatkiállítás. (Megnyitó beszéd, sommás kimutatás, kiállítók névsora, pénzéjlek és oklevelek jegyzéke.) — Uj idők, új emberek! Gróf Haller Jenő. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetés. —

A kolozsvári második tenyészállatkiállítás

september hó 1-én délelőtt 9 órakor nyílt meg ministeri képviselő Bernolák Sándor osztálytanácsos ur és szíves közönség jelenlétében, mely alkalommal az állatkiállítási szakosztály elnöke Bátor Bánffy Ádám a következő beszédet tartotta:

Tisztelt gazdaközönség!

Országrésziünk gazdaközönségének egy igen tekintélyes részéből, erdélyi gazdasági egyletünk kebeleiből alakult egy szakosztály, mely közigazgatásunk egyik legfontosabb ágát, állattenyésztésünk emelését tűzte ki céljául, alakult oly értelemben, hogy e célját, a nemes verseny, az érdemek jutalmazása által érje el s ily fontos cél kitűzése mellett állítá fel önerején, gazdatársaink áldozatkészsége folytán e csarnokot, hogy itt összehozva gazdaközönségünk fáradozásai gyümölcsét, huzzanak parhuzamot tenyésztményeink felett s díjazva az érdemeket, szolgáljon ez serkentő példaul hasonló iránybani működésre.

A legnagyobb örömmel s meglelégedéssel konstatalhatjuk azon tényt, hogy magas kormányunk részéről, ország-szerte, közigazgatásunk minden ága, jólétünk előmozdításának minden eszköze iránt jóakaratot, segélyt, utmutatást tapasztalunk; elértük végre azon mindnyájunk által oly rég óhajtott kort, midőn közigazgatási állapotaink javítása lépven előtérbe, ezek előmozdítása, földmívelésünk, iparunk, kereskedelmünk fejlesztése lett államháztartásunk legfontosabb s legfontosabb törekvés s tiszta meggyőződésünk,

hogy magas kormányunk ez intézkedései képesítik egyedül hazánkat egy szebb, egy jobb jövő teremtésére.

Magas kormányunk ily vezénylete mellett elértük végre azon kort, midőn hazánk műveltebb gazdaközönségének is többsége tettvagy és törekvés által vezéreltetve első sorban okszerű gazdálkodás által igyekszik magán segíteni, többé nem üres theoriák, meddő elméletek, más nemzetek előrehaladásának tétlen szemléletével tölti drága idejét, hanem a tettek mezejére lépve, igyekszik más népek és nemzetektől elsajátítani a jót, a cvelészerüt s panasz, elégedetlenség helyet igyek-zik első sorban — szorgalom s kozakorattal — az eddig annyira ehangyagolt közigazgatási viszonyainak emelése, az általános jólét előmozdítása által hazánkat nagygyá és hatalmassá tenni.

Országrésziünk gazdaközönsége átlátta azt, hogy elhangyagolt gazdasági viszonyai felsegülésének, kiélt földjei javításának, okvetlen kelleke házi állatjai létszámának megszaporítása s pár év lefolyása óta is örömmel tapasztalhatjuk azon buzgalmat, tevékenységet, mely ez irányban kezd kifejlteni; ott, hol eddig talán kizárólag és tulsúlyban magtermeléssel találkoztunk, ma kezdetét látjuk az okszerű gazdálkodásainkat a helyes és a mai kor igényeinek megfelelő helyzetbe feutartani.

Akkor, midőn országrésziünk gazdaközönsége, az állat nagyobb mérvekbeni tenyészésztől áthatottan, ezt foganatosítá, egyuttal belátá azt is, hogy ezek terjesztése, a helyes anyag megválasztásának, mily fontos eszközei a kiállítasok, melyek összehozva a jókat s közszemlére téve jobbak előállítására való törekvést eszközöl s biztos tudatában ennek sikerén, öuerején letesíté kiállításunk eme csarnokát.

Ime, fáradozásaink, munkálkodásaink, meg is termék méltó gyümölcsüket, magas kormányunk, országrésziünk gazdaközönségének e buzgalmat, önerejéni működését, segelyezés viszonzás nélkül, jelen alkalommal sem hagyá. Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerünk, gróf Szeche-

ny i Pál ur öngyméltóságának köszönheti gazdaközönségünk azon tetemes állams e gélyt, melynek érdemek szerinti kiosztására, ma e helyen összejövénk s midőn ezért közgazdasági érdekeink nevében, őszinte elismerésünk s hálás köszönetünket nyilvánítom, egyuttal egyletünk nevében őszinte sajnálatomat kell kifejeznem, hogy öngyméltóságát, országgrészünk gazdaközönségének ez ünnepélyén személyes megjelenésétől, fontos teendői visszatartják.

S most, tisztelt gazdaközönség, helyet adva a bírálóbizottságok szakavatott működésének, mely hivatalva lessz fardozásaink felett igazságos ítéletet mondani, az ügy érdekéken őszinte köszönetemet fejezve ki azon érdeklődésért, mellyel ez intézményt felkarolták, üdvözölve vendégeinket, kik törekvéseink eredményét megszemlélni, személyes megjelenésükkel szerencséltnek, országgrészünk e második tenyészállatkiállítását van szerencsém ezennel megnyitottnak nyitvánítani. —

Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után a vendégek a kiállítás megszemlélésére indultak, mialatt a bíráló bizottság megalakult és munkához fogott.

A kiállítási statistikára vonatkozó sommás adatokat a következőkben közöljük:

Kiállított állatok.

I. osztály: Ló.

	Egyenként.	Összesen.
1. alosztály: Luxus ló . . .	35. bjsz. 44 drb.	bjsz. drb.
2. „ Gazdasági ló . . .	10. „ 16 „	45 60

II. osztály: Erdélyi magyar szarvasmarha.

	Egyenként.	Összesen.
1. alosztály: Tenyészbika 3 évesen tul	5. bjsz. 5 drb.	
2. „ Bika 2—3 éves . . .	11. „ 11 „	
3. „ Bika 1—2 éves . . .	22. „ 22 „	
4. „ Fejős tehén borjuval	30. „ 61 „	
5. „ Fejős tehén borju nélkül	6. „ 6 „	bjsz. drb.
6. „ Üsző 2—3 éves . . .	33. „ 33 „	107. 138

III. osztály: Idegen fajta szarvasmarha.

	Egyenként.	Összesen.
1. alosztály: Bikák . . .	9. bjsz. 9 drb.	bjsz. drb.
2. „ Tehenek és üszők	20. „ 25 „	25. 36.

IV. osztály: Bival.

	Egyenként.	Összesen.
1. alosztály: Bikák . . .	4. bjsz. 4 drb.	bjsz. drb.
2. „ Tehenek és üszők	13. „ 18 „	17. 22.

V. osztály: Juh.

	Egyenként.	Összesen.
1. alosztály: Hazai fajta . . .	8. bjsz. 46 drb.	bjsz. drb.
2. „ Idegen fajták és kereszt.	38. „ 60 „	46. 106

VI. osztály: Sertés.

	Egyenként.	Összesen.
1. alosztály: Hazai fajta . . .	12. bjsz. 58 drb.	bjsz. drb.
2. „ Idegen fajták és kereszt.	4. „ 16 „	16 74

VII. osztály: Baromfi.

Tyuk, galamb stb. . .	46. bjsz. 132 drb.	46. bjsz. 132 drb.
Összesen	306. bjsz. 568 drb.	306. bjsz. 568 drb.

A kiállítók betűsoros névjegyzéke a következő.

Andrásovsky nővérek.
Bakcsi Benő.
Balázs György.
Balázshazy Bertalan.
Balla Pál.
Báró Bánffy Ádám.
Báró Bánffy Ernő.
Báró Bánffy György.
Bányai József.
Bartha Domokos.
Bede Károly.
Gróf Béli Akos.
Gróf Béli Kálmán.
Benkő Mihály.
Gróf Bethlen Márkus.
Gróf Bethlen Sándor.
Boder Károly.
Bogdánffy Gábor.
Bozsoky Leopold.
Cseh Péter.
Dániel Károly.
Dávid József.
Faragó József.
Ferenzi Károly.
Ferenczy Lajos.
Fogarasi m. kir. állam-ménes.
Fogarasi Rudolf.
Gajzágó Tivadar.
Dr. Haller Károly.
Hallecskó József.
Hantz Samu.
Héczey István.
P. Horváth Gábor.
P. Horváth Kálmán.
Báró Jósika Lajos.
Kertész Elek.
Kiss Ödön.
Kovácsnay Zsigmond.
Kun János.
Krausz Mayer.
László József.
Gróf Lázár Jenő.
Lázár István.
Lázár Manó.
Luczenbacher Miklós.
Matskási Sámuel.
Magyar Sándor.
Márkos Ferencz.
Mesko János.
Monostori m. kir. gazdasági tanintézet.
Nadányi Miklós.
K. Nagy Menyhért.
Nagy Zoltán.
Pataky István.
Pápay Samu.
Petki Ferencz.
Pisch Emil.
Popper Károly.
Rosenthal Alfréd.
Sigmund testvérek.
Somogyi János.
Szász Ferencz.
Ifj. Szász Gyula.

Szentgyörgyi Jenő,
S-örtsey Benedek.
Szöts Juon.
Gróf Teleky Miksa örökösök.
Tisza László.
Tordai bika-nevelő telep.
Tóth Tamás.
Gróf Wass Albert.
Özv. Wagner Frigyesné.
Báró Wesselényi Béla.
Báró Wesselényi Miklós.
Zabulik Sándor.

Zeyk József.
Zonda Lászlóné.

Miután a bíráló egyes osztályokban estig tartott, a délután 5 órára hirdetett jury-ülés szeptember hó 2-ára délelőtt 10 órára lett áttéve és megtartva.

A szakosztályi közgyűlés, mely szintén elsejére volt hirdetve elhalasztatott, miután az alapszabály szerint megkívánt 90 részjegy helyett csak 42 volt képviselve.

A díjak minden osztályban még szombaton kilüztve lettek a következő sorrendben.

Pénzdíjak és dicséror oklevelek jegyzéke:

I. osztály: Ló.

I. alosztály: Luxus ló.

a) könnyű hátasfajta ménnek és méncsikók.

Kiállító neve	katalogus szám		Dij-minőség	darab	
				arany	frt
Báró Wesselényi Miklós	16	mén	első díj	30	
Gróf Beldi Kálmán	4	"	második díj	20	
Báró Wesselényi Miklós	15	"	harmadik díj	10	
Báró Bánffy Ádám	1	"	dicséror oklevél		
Gróf Teleki Miksa örökösök	13	"	" "		
Kiss Ödön	9-10	méncsikó	" "		
Fogarasi Állam-ménes			dicséror oklevél		

Kanczák és kanczacsikók

Magyarai Sándor	22	csikos kancza	első díj	20	
Ferenczi Károly	29	kancza	második díj	10	
Nincs kiadva	--		harmadik díj		
Báró Bánffy Ádám	17	kancza-csikó	dicséror oklevél		

b) nehezebb hámos fajta, ménnek és méncsikók.

Gróf Beldi Kálmán	24	mén	első díjat	15	
" " "	5	"	második díj	7	
Gróf Teleki Miksa örökösök	13	"	harmadik díj	3	

Kanczák és kanczacsikók.

Báró Bánffy Ernő	26	csikos kancza	első díj	10	
" " "	27	" "	második díj	5	
Gróf Teleki Miksa örökösök	33	" "	harmadik díj	3	
Zabulik Sándor	35	" "	dicséror oklevél		

2. alosztály: gazdasági ló.

Mének és méncsikók.

Gróf Beldi Kálmán	3	mén	első díj	10	
Gróf Teleki Miksa örökösök	25	"	második díj	7	
Özv. Wagner Frigyesné	37	"	harmadik díj	5	

Kanczák és kanczacsikók.

Faragó József	42	csikos kancza	első díj	7	
Bozsóki L opold	40	" "	második díj	5	
Gróf Teleki Miksa örökösök	43	" "	harmadik díj	3	

II. osztály: Erdélyi magyar marha.

I. alosztály: Tenyésztő bika 3 éven tul.

Nincs kiadva	—		első díj		
Báró Jostka Lajos	5	bika	második díj	25	
Petrushevich Horvát Gábor	4	"	harmadik díj	15	
Zsursuman Simeon	0	"	negyedik díj	5	

2. alosztály: Bika 2-3 éves.

Gróf Wass Albert	16	bika	első díj	25	
Gróf Beldi Ákos	6	"	második díj	15	
Báró Bánffy Ernő	3	"	harmadik díj	10	
Petki Ferencz	9	"	negyedik díj	5	

Kiállító neve	katalogus szám		Dij-minőség	darab arany	frt
Tordai állami bika-telep	11—14		dicsérő oklevelet		
Gróf Béldi Ákos	7	bika	dicsérő oklevél		
Gróf Wass Albert	15	"	" "		
3. alosztály: Bika 1—2 éves.					
Gróf Wass Albert	35	bika	első díj	15	
Báró We-selenyi Béla	38	"	második díj	10	
Petrichevich Horváth Kálmán	23	"	harmadik díj	7	
Gróf Teleki Miksa Örökösök	32	"	negyedik díj	3	
Gróf Wass Albert	36	"	dicsérő oklevél		
Petrichevich Horváth Kálmán	22	"	" "		
Kun János	26	"	" "		
Lázár Manó	27	"	" "		
4. alosztály: Fejős tehén borjastól.					
Gróf Wass Albert	68	borjas tehén	első díj	25	
Gróf Bethlen Márkus	46	" "	második díj	15	
Lázár Manó	55	" "	harmadik díj	10	
Gróf Teleki Miksa örökösök	74	" "	negyedik díj	5	
Tordai állami Bika-telep	61	" "	dicsérő oklevél		
Gróf Wass Albert	65	" "	" "		
5. alosztály: Fejős tehén borju nélkül.					
Lázár Manó	71	tehén	első díj	15	
Bogdánffy Gábor	70	"	második díj	10	
Bányai József	60	"	harmadik díj	7	
Somogyi János	73	"	negyedik díj	3	
Lázár Manó	72	"	dicsérő oklevél		
6. alosztály: Üsző 2—3 éves.					
Gróf Bethlen Márkus	81	Üsző	első díj	10	
Bartha Domokos	79	"	második díj	7	
Petrichevich Horváth Kálmán	92	"	harmadik díj	5	
Gróf Teleki Miksa örökösök	103	"	negyedik díj	3	
Petrichevich Horváth Kálmán	89 és 93	"	dicsérő oklevél		
Báró Bánffy Ernő	77	"	" "		
Kun János	94	"	" "		
Gróf Teleki Miksa örökösök	101—102	"	" "		
Külön díjak.					
4. alosztály. Fejős tehén borjastól.					
Gróf Wass Albert	68	borjós tehén	tordaaranyosi díj	8	
4. és 5. alosztály: Fejős tehén borjastól és borju nélkül.					
Nincs kiadva			Kolozsvár városi első díj	50	
Somogyi János	58	borjós tehén	Kolozsv. városi második díj	25	
Bányai József	69	tehén	" " harmadik díj	15	
Nincs kiadva			" " negyedik díj	5	
III. osztály: Idegen marha.					
1. alosztály: Bikák.					
Nincs kiadva			első díj	20	
			második díj	15	
			harmadik díj	7	
Kolos-monostori m. kir. gazdasági tanintézet	5	bika	dicsérő oklevél		
2. alosztály: Tehenek és üszők.					
Szőcs Juon	26	borjós tehén	első díj	15	
Sigmond testvérek	23	üsző	második díj	10	
Pápay Samu	20	borjas tehén	harmadik díj	3	
Kolos-monostori m. kir. gazdasági tanintézet	17	üsző	dicsérő oklevél		
Krausz Mayer	11	borjas tehén	" "		
Pápay Samu	19	üsző	" "		
IV. osztály: Bival.					
1. alosztály: Bikák.					
Nincs kiadva		bika	első díj	20	

Kiállító neve	katalogus szám		Dij-minőség	darab arany	frt
Zeyk József	4	bika	második díj	15	
Bogdánffy Gábor	1	"	harmadik díj	10	
Lázár Manó	3	"	dicséző oklevél		
2. osztály: Tehenek és üszők.					
Macskási Sámuel	14	tehén	első díj	15	
Gajzágó Tivadar	8	borjós tehén	második díj	10	
Lázár Manó	13	" tehén "	harmadik díj	5	
Tóth Tamás	17	tehén	dicséző oklevél		
Bakcsi Benő	7	tehén	" "		
Zeyk József	16	borjós tehén	" "		
V. osztály: Juh.					
I. osztály: Hazai fajta.					
Báró Bánffy Ernő	2		első díj	10	
Lázár Manó	6		második díj	7	
Magyari Sándor	4		harmadik díj	5	
Lázár Manó	5		negyedik díj	3	
Báró Bánffy Ádám	1		ötödik díj	1	
Báró Jósika Lajos	3		dicséző oklevél		
Gróf Teleky Miksa örökösök	7—8		" "		
2. osztály: Idegen fajták.					
Báró Bánffy Ernő	12		első díj	6	
Báró Bánffy Ádám	11		második díj	3	
" " " "	10		harmadik díj	1	
Popper Károly	16—18		dicséző oklevél		
Báró Jósika Lajos	13		" "		
Rosenthal Alfréd	19—46		" "		
VI. osztály: Sertés.					
I. osztály: Hazai fajta.					
Gróf Lázár Jenő	3—4		első díj	10	
Gróf Teleki Miksa örökösök	11—12		második díj	7	
Lázár Manó	6		harmadik díj	5	
Nincs kiadva			negyedik díj	3	
			ötödik díj	1	
Balásházy Bertalan	1		dicséző oklevél		
Gróf Lázár Jenő	2 és 5		" "		
Nadányi Miklós	9—10		" "		
Kolos-monostori m. kir. gazdasági tanintézet	7—8		" "		
2. osztály: Idegen fajták és kesztyűk.					
Nincs kiadva			első díj		
Sigmond testvérek	15		második díj	3	
Nincs kiadva			harmadik díj		
Nincs kiadva					
VII. osztály: Baromfi.					
Báró Bánffy Ádám	2	egy pár Modonai lud.		1	
" " " "	4	Pekingi récze.		1	
" " " "	6—7	Carrier galamb.		1	
" " Ernő	9	Houdon tyuk.		1	
" " " "	10	Aylesbourny récze.		1	
Hallecsko József	17—18	Brabanti tyuk.		1	
Kertész Elek	2	Magyar kontyos rucza.		1	
Meskö János	28—36	galamb.		1	
Báró Bánffy Ádám	1 és 3	Toulusi és japáni lud.	dicséző okl.		
Gróf Bethlen Sándor	12	Fácán.	" "		
Cseh Péter	15	Keringő galamb.	" "		
Haller Károly	19	Brabanti tyuk.	" "		
Kovács Zsigmond	23	Kopasz nyaku tyuk.	" "		
Nagy Zoltán	39—40	Csuklyás és modonai galamb.	" "		
Pisch Emil (Krakkó)	41—42	Keringő galamb.	" "		
Szász Gyula	43	Páva galamb.	" "		

Új idők. új emberek!

(Gróf Haller Jenő megnyitó beszéde a kis-küküllőmegyei gazd-egylet közgyűlésén 1883. augusztus 26-án.)

A midőn ezen elnöki széklet elfoglalom, némi elfoglaltsággal teszem — és miért? mert azon férfunak képe lebeg előttem, ki ezen helyet oly méltóan betöltötte, kinek elhunytát nemcsak ezen egylet siratja, hanem szélesebb körökben is fájlatják, melyikünk előtt nem volt ismeretes nemes jelleme, meggyerő modora, szellemi tehetsége párosulva nemes érzéssel? Emléke köztünk örökké élni fog és mindnyájunkat lelkesíteni fog az öntudat, az elhunytat tetteiben utánozni és az általa kitűzött úton haladni — és emléke fog nekem is erőt, bátorságot és kitartást kölcsönözni, hogy nehéz feladatunknak csekély tehetséggel képest megfeleljek, melynek teljesítésére Önök megittszelő bizalma hívott fel.

Igenis uraim, feladatam nehéz.

Engedjék meg, hogy először is a multba pillantsunk kissé vissza. A jó, régi mult időkben egészen másképpen volt — mint most:

A rendkívüli közlekedési nehézségek, utak hiánya, melyek által az utazás, ha nem is lehetetlenné, de gyakran életveszélyessé vált, tökéletesen megátolta a terményeink értékesítését, a házi szükségletek fedezete után a legközelebb eső kis helység vagy város piacának fogyasztása szabta meg a gabona árát. Ily kis localis viszonyoktól függött a termények ára. Csak is így történhetett és gyakran mégis történt, hogy ha egyik tartományban silány termés volt és a szomszéd országokban bőség uralkodott, mégis előbbeniben éhség volt, holott utóbbiban potom áron sem lehetett a terményeket elárusítani.

Példa erre a II-ik József császár uralkodása alatti éhség Csehországban, hol ezerével haltak el az emberek éhen, dacára, hogy a szomszéd tartományokban és kiválóképpen Magyarországon bő termés volt.

Ilyen körülmények között akkori időben minden gazda kis birtokához volt kötve. Az unokák is azon módon és rendszerrel szantottak, vetettek, arattak és gondozták marháikat, mint őseik. Meglehetősen elszigetelve, mindenki saját magára volt utalva: majd mindenkinek azon völgy, melyben született volt szűkebb hazája és világa és ha ragályos, járványos betegségek, vagy véres pusztító háborúk őseink tűzhelyét megkímélték, — minden kívánságok abban culmált, hogy kedvező legyen az időjárás. Ezen csendes jó idők elmúltak, az igények fokozódtak és a szántó művelő ember is arra ébredett fel, hogy a „létért“ küzdeni kell.

Térjenek bő velem uraim egy gabonatözsde-palota épületének fényesen kiállított termeiben. Mily nyüzsgés-mozgás, jövés-menés. Villám gyorsasággal hozza a drót a tudósítást a vetések állásáról, a termések eredményéről Amerikából, Ausztráliából, Indiából és ezen tudósításoktól függ saját terményeinknek ára. Nem többé független a gazda, mint régen volt; sorsa és véres verejtékében szerzett terményeinek becse és ára felett az határoz, hogy a földgömbben mennyit producálnak és mit consumálnak. Bámulattal veszi észre a gazda, hogy a kenyér árucikk lett és a világkereskedésben igen fontos helyet foglal el.

Tekintsük meg kissé földgömbünk közlekedési viszonyait. Számlálhatatlan hajók szelik át a világ tengereit, földjének terményeit, iparjoknak készítményeit, azon világrészben viszik, melyben legjobban tudják értékesíteni.

A vasut — akadályt nem ismervő — minden országon végig szalad, oly vidékeket érint, melyek eddig minden közlekedéstől elváltak zárva. Hegy-láncolatokon, — melyek egyik országot a másiktól elválasztották — áthatol és így egy nap

alatt a gyakran közlekedő vonatok egyik vidékből a másik távolabb fekvőbe többet exportálnak, mint a mennyit azon vidék egy év alatt fuvarozni bírt. A kereskedelmi hajók száma napról-napra szaporodik, kevés termékeny völgy van, melyben a vasut már bé ne hatolt volna és ha villanyos-ágot sikerül a világ kereskedelemben, mint mozgosító erőt felhasználni — mi már kétséget sem szenved — akkor egy oly jövő áll előttünk, melyet a legmerészebb képzelődés is csak gyanít, de még föltárni nem bír. És uraim a világ ilyen állásában a szegény gazda göröngyéhez van kötve, melyet sajátjának nevez, melynek művelése által kell megszereznie élelmét, ruházatját és napról-napra növekedő igényeit. Nem a szomszéd községei vagy vidékek, hanem a többi világrészekkel kell ma a gazdának terményeivel versenyre lépni és keservesen kell hogy tapasztalja a gazda, hogy a fogyasztó ott keres és veszén, a hol a portékát a legolcsóbban kapja. Bámulattal veszi észre a gazda, hogy olyan piacokon is concurrentiára talál, melyeket kizárólagosan uraini megszokott.

Hazánk fővárossában — melyről szeretjük hallani, ha Európa magtárának nevezik — már megtörtént, hogy amerikai búzát öröltek.

Ilyen nagy concurrentia mellett a védintézkedések nem használnak, ohnélküli minden sorompó és vám, hiába kívánjuk, hogy a legislativa oltalmazzon, hiába kérjük, hogy a kormány segéljen, az oltalom, egyrésztéről úgy, mint a segély másfelől: csak ideiglenes volna. Gátak és építmények által lehet perczekre, órákra, napokra a víznek természetes lefolyását megatolni, de utójjára is az elem magának utat tör mind ut eláraszt és elpusztít. Az oltalomnak csak egy módja van, azt mondja a francia „Aide toi et Dieu t'aidera“, segőlj magadon és Isten is meg fog segíteni.

Ha nem akarunk tétlenül gyáván elpusztulni, igyekeznünk kell, hogy a helyzet megváltozott viszonyában magunkat eszesen bele találjuk, tapasztalataink folytán nyert előre látással a jövőre és gondoskodjunk, akkor Isten is meg fog segíteni és habár elkeseredett is leszen a harc — győztesek kell hogy maradjunk.

A mostani viszonyok rövid vázlatát után, melyek között ma élni kell a gazdának és melyek productumának értékesítésére oly nagy befolyással bírnak, vegyük kissé a gazdának speciális viszonyait tekintetbe.

Jó remény fejében veti a gazda, ekéje által huzott barázdában, a vetőmagot. Türelemmel kell egy hosszú telet át elni, félni a tavaszi szelektől, nyárban szászorta az égre tekinteni, nehéző időktől tartani, végtére kálisszos a buza és közlekedik az aratás. Valjon a termés megfetele a hozzá kötött reményeknek?

Gondos kézzel oltja a gazda a csemetét a vad törzsből, óveken át gondozni és ápolni kell a kis fat, végtére virágzik és gyümölcse a megerősödött ágakon érik.

Vajjon érdemelt ő ezen gyümölcs a nagy fáradtságot?

A hegyeinken termő páratlan zamata aranyszíni lének előállítására mennyi fáradtságban kerül. Hányan tudják, kik isszák, hogy mennyi bajjal, kiadással állítjuk elő és mily szakadatlan drága munkát kíván meg egy szőlőhegynek megművelése. De hát uraim miért ecseteljem én ezen Önöknek is igen jól ismert állapotainkat.

Mindnyájában igen jól tudjuk, hogy minő tevékenységet kell a gazdának kifejtetni és mennyi türelemmel bírti, mindennekfelett türelemmel. A gazdaság nem olyan mint más kereset-ág, hogy fáradtságának gyümölcseit rögtön élvezhesse.

A gazda vet, olt, szőlőt épít, aztán hónapokat, éveket kell hogy várjon, míg czélt érhet és míg megitélheti: jó vetőn azot használt, csemetéje eléggé nemes volt, a szőlőfaj, melyet vá-

lasztott, kedveli-é a talajt és a munkás viszony olyan-é, hogy a termés a kiadásokat fedezi? Így némelykor egy emberéletet igényel, egy hasznos tapasztalat, melyet egy gazda közhasznúvá tehet, hogy a saját maga kárán tanulva, másokat attól megmentsen.

Félek hogy türelmekkel visszaélek, ha csak megközelítőleg is, egy gazdának mostani iparkodását és törekvését akar-nám ecsetelni, arra nem is kívánok reflectálni, hogy különösen újabb időben mennyi természetes ellensége támadott a gazdának.

Az elősoroltakból úgy hiszem, eléggé ki van mutatva, hogy mennyivel nehezebb állása van ma egy gazdának, mint régente volt. A mai gazdának tudományos műveltséggel kell bírni, a korszelemmel haladni, a mi hasznosnak és jónak bizonyult b é, elfogadni, azon ha lehet javítani és kiaknázni, ha nem akar elpusztulni azon harcban, melyben ma a világ minden népsztyála küzd a „lét fenntartásáért“.

A szükség, hogy a tétlen magányosságból kilépjünk, hívta egyletünket életbe.

Egyletünknek törekvése és célja, gazdaságunk fejlesztése, valamint iparkodni, gazdáink sorsán segíteni, azt mondja a régi latin közmondás „Concordia res parvac crescunt.“

Bocsássá minden egyes tag, lelkiismeretes szorgalommal tett kísérleteinek végeredményét az egylet tulajdonába át és akkor egyesek sok életet igénylő tapasztalatok gyümölcseit élvezhetik, melyet, ha egyletünk nem létezne nélkülöznie kellene.

Új idők, új emberek fognak és kell is, hogy szülessenek.

Iparkodjunk, munkálkodjunk szakadatlanul, alakítsuk mi gazdákat, ezen oly gyakran öseink vérével áztatott földet kerté át tegyük szeretett hazáknak megbecsülhetetlen kincsévé, mert mi gazdák voltunk régen, vagyunk ma és ha Isten is úgy akarja, maradunk e drága hazának fő támaszai. Tegyük magunkévá minden törekvéseinknél és munkálkodásunknál legkegyelmesebb Urunk és Királyunk jelégét „Viribus unitis“.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest septbr. 1. | Bécs septbr. 1.

Buza	9.85 — 10.40 frt	10.30 — 11.60 frt
Rozs	7.50 — 7.80 frt	8.00 — 8.75 frt
Árpa, takarmány	7.00 — 7.25 frt	8.75 — 10.00 frt
Árpa, szeszfőzésre	8.00 — 8.30 frt	9.00 — 10.25 frt
Árpa, sörös	9.20 — 10.50 frt	9.25 — 10.75 frt
Zab	6.60 — 6.75 frt	6.90 — 7.50 frt
Törökbuza	6.60 — 6.65 frt	7.05 — 7.45 frt

Budapesti marhavásár augusztus 30-án. Összes felhajtás 7154 db. nagy és — db apró marha. Ebből eladatott 36 db. bika, 864 db. ökör, 225 db. vágótehén, 82 db. fejős tehén, 307 db. bival, 257 db. borju, 4911 db. juh. Árak: bika darabonként 120—180 frt, ökör páronként 250—360 frt, vágótehén páronként 200—300 frt, fejős tehén darabonként 90—175 frt, bival páronként 155—220 frt, borju darabonként 14—30 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 10 1/2, 16 1/2

frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 53—59 frt, tehénhús 53—56 frt, borjuhús 70—72 frt, bivalhús 50—52 frt.

Bécsi marhavásár augusztus 28-én. Összes felhajtás 3407 drb és pedig 2003 drb. magyar, 1099 drb. lengyel és 305 drb. német fajta, melyből 3281 drb. ökör, 57 drb. tehén, 67 drb. bika és 2 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 62—65 1/2 frt, lengyel 62—66 1/2 frt, német 60—66 frt, tehén 52—60 frt, bika 58—62 frt, bival — — frt. Lábán darabonként 80—220 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár aug. 24-ikén. (Az első magyar serteshizláló és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) Az e heti üzlet, a rendkívüli nagy felhajtások és csekély fogyasztás folytán pangott az árak is esőkenő irányt köerttek. Hétzárlattal lanyha hangulat uralkodott.

Heti átlag árak: magyar vál. áru 260—300 kilogramm nehezek 56—56 1/2 kr. 180—260 kilogramm nehezek 57.—58 kr. Öreg 300 kilogramm tuli 55 krajczár, vidéki sertés 56—57 kr. Transitóban: szerbiai 57 1/2—58 1/2 kr, romániai 55—58 kr, tuskés 65—56 1/4 kr tiszta kilogrammonként. — Összes felhajtás: 17,367 darab, összes elhajtás 9009 drb.

Bécsi sertésvásár aug. 28-én. Összes felhajtás 6220 drb. és pedig 1503 drb. nehéz, 1779 drb. középhez és 2938 drb. süldő; melyből 2832 drb. magyar, 2938 drb. orosz-lengyel, 350 drb. szerb és 100 drb. oiafajta. Árak 100 kilonként: nehéz 52—53 frt, középhez 50—52 frt, süldő 44—47 frt; szalonna és zsír 65—66 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybóttás és vízművészeti kellékek tárlata.

WALSER FERENCZ
első magyar gép-
és tüzelőszerek, gyár,
harang- és érez-öntöde
ERDÉLYORSZÁGI FÜKTELPERE
Kölozsvárt.
Bel-Monostortutza 12. szám.

Szerelő-műhely káták s vízvezetékek berendezésére.

PIACZI ÁRAK.

A h o t i v á s á r		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
h o l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	augusztus	30	650	475	450	—	—	500	—	—	225	40
Bánfi-Hunyad	augusztus	28	720	600	500	—	200	550	—	—	160	44
Beszterce	augusztus	28	750	500	500	400	320	550	500	220	320	36
Brassó	augusztus	31	760	610	470	380	250	560	225	135	225	44
Csik-Szereda	augusztus	29	750	600	475	350	300	550	200	80	200	36
Deés*	augusztus	28	760	680	580	340	270	640	600	240	300	40
Déva*	szeptember	1	995	800	760	—	380	650	200	80	230	44
Dicső-Szent-Márton	augusztus	25	625	460	425	—	250	475	380	260	250	44
Erzsébetváros	szeptember	1	700	450	450	—	250	475	300	140	250	44
Fogaras	augusztus	31	800	—	408	—	290	500	200	80	225	42
Gyula-Fehérvár	szeptember	1	750	700	575	—	300	550	220	130	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	szeptember	1	750	700	525	450	300	580	300	—	160	40
Hátszeg	augusztus	27	670	650	480	270	290	380	120	10	250	48
Kézdi-Vásárhely	augusztus	30	650	500	440	320	280	500	400	100	300	40
Kolozsvár	augusztus	30	740	—	476	—	260	510	350	180	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely*	augusztus	30	845	650	710	660	630	660	550	200	450	44
Medgyes	augusztus	30	675	585	425	—	235	485	130	90	235	40
Nagy-Enyed	augusztus	30	675	550	425	—	300	520	480	180	280	44
Nagy-Szeben*	augusztus	31	800	680	480	480	260	580	180	100	300	44—46
Nagy-Várad	augusztus	28	690	540	450	400	260	500	460	250	350	52
Segesvár	augusztus	23	700	600	500	—	320	280	150	130	160	44
Sepsi-Szent-György	szeptember	3	730	660	440	420	230	530	260	140	180	44
Szamosujvár	szeptember	3	670	530	490	—	230	530	200	70	240	40
Szász-Régen	augusztus	30	675	475	470	400	305	510	510	270	260	40
Szász-Sebes	augusztus	30	725	650	475	—	300	540	160	90	240	44
Szászváros	augusztus	18	670	550	470	—	390	450	300	70	210	40
Székely-Udvarhely	augusztus	28	700	500	450	—	250	500	250	40	280	40
Szilágy-Somlyó	augusztus	31	620	520	490	—	210	520	300	150	300	40
Teke	szeptember	3	600	500	450	375	250	500	200	20	300	40
Torda	szeptember	1	650	450	450	350	200	500	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b é l y e g g e l e g y u t t																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52										
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr				
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örököséinél, közép-utca Minerita-épület.